

Účtovná trieda 2:

Finančné účty (Financial Accounts)

Obsahom tejto účtovnej triedy je finančný majetok a finančné zdroje. Z tohto je už teda zrejmé, že v tejto účtovnej triede budeme rovnako pracovať s účtami **AKTÍV** i **PASÍV** (so zložkami najmä obežného majetku ako aj so zdrojmi jeho krytia).

Typickými skupinovými účtami aktív sú v tejto triede 21 – *Peniaze*, 22 – *Účty v bankách*, či 25 – *Krátkodobý finančný majetok*, ktoré predstavujú zložky majetku. Naproti tomu typickými pasívnymi účtami sú tie v účtovných skupinách 23 – *Bežné bankové úvery* a 24 – *Iné krátkodobé finančné výpomoci*, na ktorých účtujeme o poskytnutých cudzích zdrojov podnikateľskému subjektu, či už formou úverov od bankových organizácií alebo z nebankových zdrojov.

Spoločnou črtou finančného majetku v inej ako peňažnej forme a finančných zdrojov je rovnaké časové hľadisko. Znamená to teda to, že finančný majetok máme v držbe maximálne do jedného roka, má teda **krátkodobý charakter**. Takisto poskytnuté finančné zdroje majú túto vlastnosť, teda spoločnosť je ich povinná splatiť do jedného roka.

Finančný majetok

Základným charakteristikami finančného majetku sú:

- vysoká likvidnosť - teda vysoká schopnosť premeny danej zložky majetku na finančnú hotovosť
- bezprostredná obchodovateľnosť – to znamená, že sú vytvorené podmienky na okamžité obchodovanie tejto zložky majetku – existencia kapitálového trhu
- predpokladaná držba do jedného roka

Finančné zdroje účtované v druhej účtovnej triede majú krátkodobý charakter a teda ich splatnosť je do jedného roka.

Oceňovanie finančného majetku

- nominálom sa oceňujú - peňažné prostriedky v hotovosti a na bankových účtoch a takisto ceniny
- cenou obstarania – voľne obchodovateľné majetkové a dlžné cenné papiere, ktoré podnikateľský subjekt nakupuje za účelom uloženia voľných peňažných prostriedkov
- kurzom NBS - valuty a devízy

Členenie účtovej triedy 2 podľa účtových skupín:

Účtová skupina	Predmet účtovania
21 – Peniaze	<u>Peniaze</u> v hotovosti v pokladni, voľne použiteľné šeky a pokladničné poukážky, takisto sem patria <u>ceniny</u>
22 – Bankové účty	<u>Peniaze</u> uložené na bežných účtoch v bankách (nie terminovaných) - bežných, devízových
23 – Bežné bankové úvery	<u>Krátkodobé bankové úvery (KBÚ)</u> s dobou splatnosti do jedného roka, <u>iné KBÚ</u> poskytnuté na základe eskontovaných zmeniek
24 – Iné krátkodobé finančné výpomoci	<u>Poskytnuté výpomoci</u> podnikateľskému subjektu od <u>tretích strán</u> najmä na základe vystavených krátkodobých dlhopisov
25 – Krátkodobý finančný majetok	Časť finančného majetku, ktorý má účtovná jednotka v držbe len do jedného roka – <u>majetkové cenné papiere, dlžné cenné papiere úverového charakteru, vlastné akcie</u> , ktoré si môže účtovná jednotka podržať, <u>vlastné dlhopisy</u>
26 - Prevody medzi finančnými účtami	<u>Peniaze na ceste</u> – vyjadrujúce časový nesúlad medzi príjmom a výdavkom
29 - Opravná položka ku krátkodobému finančnému majetku	k účtovnej skupine 25 – keď sa <u>dočasne zníži</u> hodnota krátkodobého finančného majetku; účtuje sa tu aj zrušenie (zníženie) opravnej položky

Účtová skupina 21 – Peniaze

Na účtovanie peňazí sa v tejto skupine používajú dva syntetické účty:

- 211 – Pokladnica - na tomto účte sa účtuje najmä:
 - a) stav a pohyb peňažných prostriedkov v hotovosti
 - b) poukážky na vyúčtovanie pri odbere služieb a tovarov
 - c) šeky prijaté od zákazníkov za zrealizované výkony
 - d) takisto účtujeme valutovú pokladnicu, teda prostriedky v cudzích menách
- 213 – Ceniny – účtuje sa tu stav a pohyb cenín, za ktoré sa považujú:
 - a) kolky, poštovné známky
 - b) telefónne karty
 - c) gastrolístky na platbu do zariadení verejného stravovania

Účtová skupina 22 – Bankové účty (BU)

V tejto účtovnej skupine existuje jediný účet *221 – Bankové účty*. V analytickej evidencii môžeme mať tento účet rozdelený na množstvo podúčtov, na ktorých sledujeme jednotlivé účty v bankách, ktoré má podnikateľský subjekt zriadené. Na tomto účte sa vo všeobecnosti účtujú všetky operácie súvisiace s pohybom peňazí na bankových účtoch:

- príjmy peňažných prostriedkov za predaný tovar, výrobky a služby
- úhrady – výdavky peňažných prostriedkov za dodávky materiálu, výrobkov, služieb
- úhrady všetkých foriem odvodov do poisťovní z titulu sociálneho zabezpečenia a príspevkov do Fondu zamestnanosti, platby preddavkov na daň z príjmu, úhrady miezd zamestnancom
- prijaté úroky od banky z peňažných prostriedkov uložených na BU
- úhrada debetného úroku pri prečerpaní sumy prostriedkov

Vo všeobecnosti má tento účet **aktívny** charakter, ak však podnikateľský subjekt čerpá z finančného ústavu na bankovom účte kontokorentný úver, teda si vlastne požičiava peniaze, stáva sa z BU účet **pasív** a v súvahe sa bude jeho zostatok uvádzať na pravej strane medzi pasívami.

Účtovanie ZÁKLADNÝCH OPERÁCIÍ na peňažných účtoch											
Popis účtovného prípadu								MD		D	
1. Nákup cenín (kolký) v hotovosti v hodnote 200 SKK								213		211	
2. Výdaj kolkov do spotreby v hodnote 200 SKK								518		213	
3. Prevod peňažných prostriedkov z bankového účtu do pokladne v hodnote 10 000 SKK								261		221	
4. Príjem peňažných prostriedkov do pokladne v hodnote 10 000 SKK								211		261	
5. Poskytnutý preddavok dodávateľovi v hotovosti v hodnote 15 000 SKK na dodávku materiálu								314		211	
6. Faktúra od dodávateľa za materiál v hodnote 24 600 SKK								111, 343		321	
7. Zúčtovanie poskytnutého preddavku dodávateľovi za materiál v hodnote 15 000 SKK								321		314	
8. Úhrada rozdielu medzi fakturov. sumou za materál a uhradeným preddavkom 9 600 SKK								321		221	
9. Faktúra odberateľovi za predaj výrobkov v hodnote 6 150 SKK								311		601, 343	
10. Platba od odberateľa za výrobky - účtovanie podľa výpisu z BÚ v hodnote 6 150 SKK								221		311	
111 - Obstaranie materiálu				211 - Pokladňa				213 - Ceniny			
6	20,000			4	10,000	1	200	1	200	2	200
						5	15,000				
						8	9,600				
221 - Bankové účty				261 - Peniaze na ceste				311 - Odberatelia			
10	6,150	3	10,000	3	10,000	4	10,000	9	6,150	10	6,150
314 - Poskytnuté preddavky				321 - Dodávatelia				343 - DPH			
5	15,000	7	15,000	7	15,000	6	24,600	6	4,600	9	1,150
				8	9,600						
					24,600		24,600				
518 - Ostatné služby				601 - Tržby za vlastné výrobky							
2	200					9	5,000			3	

Účtovanie kurzových rozdielov pri dodávateľsko-odberateľských vzťahoch											
Popis účtovného prípadu								MD		D	
1. Nákup HIM od zahr. dodáv. v hodnote 10 000 DEM (kurz 20 SKK/DEM) - 200 000 SKK								042		321	
2. Platba zahraničného dodávateľa, kurz 22 SKK / DEM - účtovanie podľa výpisu k BÚ v hodnote 220 000 SKK								321		221	
3. Zúčtovanie kurzovej straty v hodnote 20 000 SKK								563		321	
4. Faktúra odber. za predaj výrobkov v hodnote 5 000 USD, (kurz 50 SKK/USD) - 250 000 SKK								311		601	
5. Platba od odber., kurz 51 SKK / USD - účtovanie podľa výpisu k BÚ v hodnote 255 000 SKK								221		311	
6. Zúčtovanie kurzového zisku v hodnote 5 000 SKK								311		663	
042 - Obstaranie HIM				221 - Bankové účty				311 - Odberatelia			
1	200,000			5	255,000	2	220,000	4	250,000	5	255,000
								6	5,000		
321 - Dodávateľia				563 - Kurzové straty				601 - Tržby za vl. výrobky			
2	220,000	1	200,000	3	20,000					4	250,000
		3	20,000								
663 - Kurzové zisky											
		6	5,000								

Účtová skupina 23 – Bežné bankové úvery

V tejto účtovej skupine účtujeme **krátkodobé** záväzky (so splatnosťou maximálne jeden rok) súvisiace s požičaním si pohotových peňažných prostriedkov od bankového ústavu. Majú charakter preklenovacích úverov, čiže ich úlohou je pomôcť prekonať krátke obdobie nesolventnosti v dodávateľsko-odberateľských vzťahoch. V žiadnom prípade sa neposkytujú na investičné ciele.

Účtovanie krátkodobého bankového úveru (KBÚ) - skup. účet 23													
Popis účtovného prípadu										MD		D	
1. Zúčtovanie poskytnutia krátkodobého bankového úveru (KBÚ) - účtovanie z výpisu ku KBÚ v hodnote 50 000 SKK										261		231	
2. Zúčtovanie poskytnutia krátk. bankového úveru (KBÚ) - účtovanie z výpisu z bežného účtu v hodnote 50 000 SKK										221		261	
3. Úhrada faktúry dodávateľovi z KBÚ v hodnote 30 000 SKK										321		231	
4. Úroky platené banke z KBÚ v hodnote 10 000 SKK										562		221	
221 - Bankové účty				231 - Krátkodobé ban. úvery				261 - Peniaze na ceste					
2	50,000	4	10,000	3	30,000	1	50,000	1	50,000	2	50,000		
321 - Dodávatelia				562 - Úroky									
3	30,000			4	10,000								

- 5

- 252 – *Vlastné akcie* – na tomto účte sa účtuje o vlastných akciách, ktoré si môže účtovná jednotka na určitý čas podržať. Účtujú sa tu v obstarávacej cene. Neskôr sa môžu odpredať, alebo o ich nominálnu hodnotu znížiť ZI.
- 253 – *Dlžné cenné papiere* – sú cudzie obligácie, dlhopisy, zmenky, ktoré boli obstarané s cieľom ďalšieho obchodovania s nimi. Dlžník (uvedený menom na týchto dlžných cenných papieroch) sa týmito zaväzuje uhradiť v stanovenej lehote istinu a aj uvedený úrok.
- 254 – *Vlastné dlhopisy* – na tomto účte sa účtuje o vlastných dlhopisoch, ktoré si môže podnikateľský subjekt načas pridržať. Účtuje sa tu pri ďalšej emisii dlhopisov. Táto môže prebehnúť, len ak sa najprv stiahnu dlhopisy z predchádzajúcej emisie.

Účtovanie krátkodobého finančného majetku - skup. účet 25													
Popis účtovného prípadu										MD		D	
1. Nákup krát. cenných pap. za účelom ďalšieho obchod. - účtovanie podľa výpisu k BÚ v hodnote 120 000 SKK										251		221	
2. Predaj tretiny krát. cenných pap. (pôv. hodnota 40 000 SKK) - účtovanie podľa výpisu k BÚ v hodnote 50 000 SKK										221		661	
3. Zúčtovanie úbytku majetkových cenných papierov v obstarávacej hodnote 40 000 SKK										561		251	
4. Zúčtovanie prijatej dividendy z majetkových cenných papierov v hodnote 10 000 SKK										221		266	
221 - Bankové účty				251 - Majetkové cenné papiere				561 - Predané cenné pap.					
2	50,000	1	120,000	1	120,000	3	40,000	3	40,000				
4	10,000												
661 - Tržby z predaja CP				666 - Výnosy z krát. fin. majetku									
		2	50,000			4	10,000						

Účtová skupina 26 – Prevody medzi finančnými účtami

V tejto skupine je jediný prevodový účet 261 - *Peniaze na ceste* – vyjadrujúci časový nesúlad medzi príjmom a výdavkom peňažných prostriedkov pri ich prevode z banky do pokladne a opačne.

Účtová skupina 29 - Opravná položka ku krátkodobému finančnému majetku

S účtovaním opravných položiek k majetku rôzneho druhu sme sa už stretli v oboch predchádzajúcich účtovných triedach a tak ani v tejto účtovnej triede tomu nebude inak.

Jediná zložka majetku, o ktorej účtujeme v druhej účtovej triede, a ktorej cena kolíše v čase a teda by bolo logické k nej tvoriť opravnú položku je krátkodobý finančný majetok. Tento je tvorený držanými cennými papiermi – cudzími aj vlastnými, dlhové

cenné papiere opäť cudzie aj vlastné, o ktorého nadobudnutí a pohyboch účtuje v účtovej skupine 25.

Pri inventarizácii na konci sledovaného obdobia sa môže zistiť, že cena, za ktorú sa tieto cenné papiere vedú v účtovníctve, je omnoho **nižšia ako trhovú cenu** na kapitálovom trhu. V tomto prípade je potrebné vytvoriť opravnú položku do nákladov (na vrub účtu 579 – Tvorba opravných položiek).

Aj v tomto prípade sa opravné položky vytvárajú, ak toto zníženie hodnoty finančného majetku **nie je trvalého** charakteru, ale len **dočasné**. Po pominutí dôvodov na existenciu opravných položiek, sa tieto „rozpučia“ – zaúčtujú v prospech výnosov (účet 679 – zúčtovanie opravných položiek).